

Warszawa, 30 listopada 2011 r.

Informacja o wysokości minimum socjalnego we wrześniu 2011 r.

Sytuacja niezamożnych gospodarstw domowych skłania specjalistów i partnerów społecznych do monitorowania kosztów utrzymania niezamożnych rodzin. Przedstawiamy w tej informacji wartości minimum socjalnego, czyli wskaźnika mierzącego koszty utrzymania gospodarstw domowych, opracowanego przy wykorzystaniu metody potrzeb podstawowych, w warunkach, jakie panowały we **wrzeźniu 2011 r.**

Tabela 1. Zmodyfikowane minimum socjalne – wrzesień 2011 r., w zł.

Wyszczególnienie	Gospodarstwa pracownicze						Gospodarstwa emeryckie	
	1-osobowe	2-osobowe	3-osobowe	3-osobowe	4-osobowe	5-osobowe	1-osobowe	2-osobowe
	M+K/2	M+K	M+K +DM	M+K +DS	M+K+ DM+DS	M+K+ DM+2xDS	M+K/2	M+K
Żywność	234,40	468,79	658,12	711,99	901,31	1 144,51	224,18	448,35
Mieszkanie	357,70	513,44	696,19	696,19	881,01	1 066,12	357,70	513,44
Edukacja	13,36	26,72	168,00	125,40	266,68	378,73	0,00	0,00
Kultura i rekreacja	103,67	130,84	167,42	174,66	211,24	255,05	89,22	124,22
Odzież i obuwie	44,80	89,60	131,32	132,43	174,15	216,98	35,74	71,47
Ochrona zdrowia	37,39	71,34	92,56	93,84	115,06	137,56	72,22	141,00
Higiena osobista	28,75	55,64	68,05	81,47	94,47	120,40	24,42	46,99
Transport i łączność	77,01	141,11	381,02	389,54	389,54	398,05	98,16	153,27
Pozostałe wydatki	71,77	104,82	141,76	144,33	151,67	148,70	72,13	104,91
Razem	968,83	1 602,31	2 504,43	2 549,84	3 185,13	3 866,10	973,76	1 603,65
- na 1 osobę	968,83	801,15	834,81	849,95	796,28	773,22	973,76	801,82

Źródło: Obliczenia IPiSS na podstawie danych Departamentu Statystyki Społecznej GUS.

Uwaga: Symbole użyte w tablicy oznaczają odpowiednio: M – mężczyzna w wieku 25–60 lat, K – kobieta w wieku 25–60 lat, M+K/2 – wydatki na poziomie średniej arytmetycznej dla gospodarstwa mężczyzny i kobiety, DM – dziecko młodsze w wieku 4–6 lat, DS – dziecko starsze w wieku 13–15 lat. W przypadku gospodarstw emeryckich symbole M i K oznaczają odpowiednio mężczyznę i kobietę w wieku powyżej 60 lat.

Wrzeźniowe wartości minimum socjalnego lekko obniżyły się: dla osoby samotnie gospodarującej było to **968,83 zł**, dla samotnego emeryta **973, 76 zł**. Wyjątkiem był niewielki wzrost minimum socjalnego dla gospodarstwa 3-osobowego z młodszym dzieckiem.

Spadkowi wartości koszyków towarzyszyło spowolnienie wzrostu czy wręcz stagnacja cen. Indeks cen towarów i usług konsumpcyjnych (wskaźnik CPI) w miesiącach lipiec – wrzesień wyniósł tylko 99,8 punktu. Koszyki minimum socjalnego straciły na wartości od 1 punktu procentowego dla gospodarstw 4-osobowych do 2,6 punktu dla 2-osobowego gospodarstwa emeryckiego (por. Tabela 2).

Najważniejszym czynnikiem powodującym spadek całości koszyka, były niższe ceny artykułów żywnościowych, zwłaszcza owoców i warzyw. Spadek ten ma charakter sezonowy. Wartość modelowych wydatków na żywność spadła ponad 11%, podczas gdy ogólnego wskaźnika cen w tej grupie – o 3,7%. Duże różnice w dynamice kosztów występowała w wydatkach edukacyjnych. Sezonowy wzrost cen zanotowaliśmy także w przypadku odzieży jesiennej.

Tabela 2. Dynamika koszyka w okresie VII-IX 2011 na tle wskaźnika inflacji (VI 2011 r. =100).

Wyszczególnienie	Typ gospodarstwa domowego				Dynamika wzrostu cen (CPI)
	Pracownicze 1-osobowe	Pracownicze 4-osobowe	Emeryckie 1-osobowe	Emeryckie 2-osobowe	
Żywność	88,6	89,0	88,7	88,7	96,3
Eksploatacja mieszkania	100,7	100,7	100,7	100,7	101,6
Wyposażenie mieszkania	100,3	100,5	100,3	100,4	100,3
Edukacja	102,1	112,6	-	-	103,8
Ochrona zdrowia	101,3	101,3	101,0	101,0	100,7
Odzież i obuwie	103,6	104,2	104,1	104,1	95,5
Higiena osobista	100,6	100,5	100,5	100,5	100,2
Transport i łączność	117,3	110,9	102,6	103,3	104,3*
Ogółem	98,3	99,0	97,9	97,4	99,8

Źródło: Obliczenia IPiSS oraz własne na podstawie GUS 2011.. * Dotyczy wydatków na łączność.

Zmiany wartości w modelowanych wydatkach na transport i łączność wymagają krótkiego komentarza. W 2009 r. udział gospodarstw domowych posiadających komputer osobisty z dostępem do Internetu przekroczył 50%. Jesteśmy świadkami rozpowszechnienia się dostępu do sieci także w telefonii komórkowej. Młodzież ma możliwość do bezpłatnego korzystania z Internetu w niejednej szkole, kawiarenki internetowe zaś zanikają. Wobec tych zmian zrezygnowano z założenia co do korzystania z Internetu (Deniszczuk, Kurowski, Styrac 2006): zrezygnowano z przyjęcia kilku godzin, jakimi dysponowała głowa pracowniczego gospodarstwa domowego w kawiarence internetowej na rzecz najtańszego stałego łącza internetowego.

Tabela 3. Struktura zmodyfikowanego minimum socjalnego (wrzesień 2011 r., w %).

Wyszczególnienie	Gospodarstwa pracownicze						Gospodarstwa emeryckie	
	1-osobowe	2-osobowe	3-osobowe	3-osobowe	4-osobowe	5-osobowe	1-osobowe	2-osobowe
	M+K/2	M+K	M+K+ +DM	M+K+ +DS	M+K+ DM+DS	M+K+ DM+2xDS	M+K/2	M+K
Żywność	24,2	29,3	26,3	27,9	28,3	29,6	23,0	28,0
Mieszkanie	36,9	32,0	27,8	27,3	27,7	27,6	36,7	32,0
Edukacja	1,4	1,7	6,7	4,9	8,4	9,8	0,0	0,0
Kultura i rekreacja	10,7	8,2	6,7	6,8	6,6	6,6	9,2	7,7
Odzież i obuwie	4,6	5,6	5,2	5,2	5,5	5,6	3,7	4,5
Ochrona zdrowia	3,9	4,5	3,7	3,7	3,6	3,6	7,4	8,8
Higiena osobista	3,0	3,5	2,7	3,2	3,0	3,1	2,5	2,9
Transport i łączność	7,9	8,8	15,2	15,3	12,2	10,3	10,1	9,6
Pozostałe wydatki	7,4	6,5	5,7	5,7	4,8	3,8	7,4	6,5
Razem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Źródło: Obliczenia IPiSS na podstawie danych Departamentu Statystyki Społecznej GUS.